

Conselleria de Governació i Justícia

RESOLUCIÓ de 27 de febrer de 2015, del conseller de Governació i Justícia, per la qual aprova el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Demarcació Forestal de Llíria. [2015/2210]

La planificació de la prevenció d'incendis forestals a la Comunitat Valenciana es realitza a través de diferents figures que es corresponen amb distints àmbits territorials. Des dels plans locals de prevenció d'incendis forestals, d'àmbit local, als plans de prevenció d'incendis forestals de demarcació, d'àmbit supracomarcal, passant pels plans de prevenció de parcs naturals.

La Llei 3/1993, de 9 de desembre, Forestal de la Comunitat Valenciana, en l'article 55.1, indica que correspon a l'Administració de la Generalitat Valenciana la planificació, coordinació i execució de les mesures i accions necessàries per a la prevenció i lluita contra els incendis forestals, i estableix un sistema de gestió forestal basat en demarcacions. Assenyala, a més, en el punt 2 del mateix article, que per a això i sense impedir el que estableixen el Pla General d'Ordenació Forestal i els plans forestals de demarcació, l'administració forestal aprovarà, dins d'estos últims, els plans sectorials de prevenció d'incendis forestals, que contindran les previsions necessàries respecte a les actuacions i mitjans per a la prevenció i extinció d'incendis.

El Reglament de la Llei 3/1993, Forestal de la Comunitat Valenciana, aprovat pel Decret 98/1995, del Govern Valencià, de 16 de maig de 1995, estableix, en l'article 139, els continguts mínims que han de contindre els plans de prevenció d'incendis forestals de demarcació, que són: classificació del territori en funció del risc d'incendis forestals, tenint en compte per a esta classificació, entre altres, els factors següents: vegetació i models de combustible, activitats susceptibles de produir incendis forestals i dades estadístiques. Zones d'especial protecció en funció del risc d'erosió i importància ecològica de les masses existents. Inventari i valoració dels mitjans de prevenció d'incendis existents incloent-hi: xarxa vial jerarquitzada en funció del trànsit, xarxa de vigilància fixa i mòbil, xarxa d'infraestructura de defensa contra incendis. Cartografia referida als punts anteriors. Ordenances bàsiques referents a la prevenció d'incendis. Directrius d'actuació i accions previstes en prevenció d'incendis amb indicació de la forma i terminis d'execució. Pla economicofinancer.

D'altra banda, la Llei 43/2003, de 21 de novembre, Forestal, en l'article 48, sobre zones d'alt risc d'incendi, estableix l'obligatorietat de formular, per a les zones declarades com d'alt risc d'incendi forestal, un pla de defensa, que ha de considerar, com a mínim: els problemes socioeconòmics que puguen existir en la zona i que es manifesten a través de la provocació reiterada d'incendis o de l'ús negligent del foc, així com la determinació de les èpoques de l'any de major risc d'incendis forestals. Els treballs de caràcter preventiu que siga necessari realitzar, incloent-hi els tractaments silvícols que procedisquen, àrees tallafocs, vies d'accés i punts d'aigua que hagen de realitzar els propietaris de les muntanyes de la zona, així com els terminis d'execució. Les modalitats d'execució dels treballs, en funció de l'estat legal dels terrenys, per mitjà de convenis, acords, cessió temporal dels terrenys a l'Administració, ajudes o subvencions o, si és el cas, execució subsidiària per part de l'Administració. L'establiment i disponibilitat dels mitjans de vigilància i extinció necessaris per a donar cobertura a tota la superfície forestal de la zona, amb les previsions per al finançament. La regulació dels usos que puguen donar lloc a risc d'incendis forestals.

Per tant, l'any 2007 inicia la Generalitat Valenciana el procés de redacció dels plans de prevenció d'incendis forestals de demarcació de la Comunitat Valenciana, un treball llarg i ambiciós atesa l'amplitud i complexitat de l'espai forestal, que va arribar al seu terme en 2014, amb la finalització de la redacció de l'últim pla de demarcació. Durant este període, el contingut dels plans successius s'ha enriquit i homogenitzat, incorporant nombrosos aspectes aportats durant el procés de participació, fins a arribar, en el cas de la demarcació de Llíria, al punt final del procés, el document final que ara s'aprova, que és, no obstant, fidel en el contingut i línies bàsiques al que va ser sotmès a informació

Consellería de Gobernación y Justicia

RESOLUCIÓN de 27 de febrero de 2015, del conseller de Gobernación y Justicia, por la que se aprueba el Plan de Prevención de Incendios Forestales de la Demarcación Forestal de Llíria. [2015/2210]

La planificación de la prevención de incendios forestales en la Comunitat Valenciana se realiza a través de diferentes figuras que se corresponden con distintos ámbitos territoriales. Desde los planes locales de prevención de incendios forestales, de ámbito local, a los planes de prevención de incendios forestales de demarcación de ámbito supracomarcal, pasando por los planes de prevención de parques naturales.

La Ley 3/1993, de 9 de diciembre, Forestal, de la Comunitat Valenciana, en su artículo 55.1 indica que corresponde a la administración de la Generalitat Valenciana la planificación, coordinación y ejecución de las medidas y acciones necesarias para la prevención y lucha contra los incendios forestales, y establece un sistema de gestión forestal basado en demarcaciones, señalando además en el punto 2 del mismo artículo, que a estos efectos y sin perjuicio de lo que establezcan el Plan General de Ordenación Forestal y los planes forestales de demarcación, la administración forestal aprobará, dentro de estos últimos, los planes sectoriales de prevención de incendios forestales, que contendrán las previsiones necesarias respecto a las actuaciones y medios para la prevención y extinción de incendios.

El Reglamento de la Ley 3/1993, Forestal, de la Comunitat Valenciana, aprobado por Decreto 98/1995, del Gobierno Valenciano, de 16 de mayo de 1995, establece en su artículo 139 los contenidos mínimos que deberán contener los planes de prevención de incendios forestales de demarcación, que son: clasificación del territorio en función de su riesgo de incendios forestales, teniendo en cuenta para esta clasificación, entre otros, los siguientes factores: vegetación y modelos de combustible, actividades susceptibles de producir incendios forestales y datos estadísticos. Zonas de especial protección en función del riesgo de erosión e importancia ecológica de las masas existentes. Inventario y valoración de los medios de prevención de incendios existentes con inclusión de: red vial jerarquizada en función de su tránsito, red de vigilancia fija y móvil, red de infraestructura de defensa contra incendios. Cartografía referida a los puntos anteriores. Ordenanzas básicas referentes a la prevención de incendios. Directrices de actuación y acciones previstas en prevención de incendios con indicación de la forma y plazos de ejecución. Plan económico-financiero.

Por otra lado la Ley 43/2003, de 21 de noviembre, de Montes, en su artículo 48 sobre zonas de alto riesgo de incendio, establece la obligatoriedad de formular para las zonas declaradas como de alto riesgo de incendio forestal un plan de defensa que deberá considerar, como mínimo: los problemas socioeconómicos que puedan existir en la zona y que se manifiesten a través de la provocación reiterada de incendios o del uso negligente del fuego, así como la determinación de las épocas del año de mayor riesgo de incendios forestales. Los trabajos de carácter preventivo que resulte necesario realizar, incluyendo los tratamientos selvícolas que procedan, áreas cortafuegos, vías de acceso y puntos de agua que deban realizar los propietarios de los montes de la zona, así como los plazos de ejecución. Las modalidades de ejecución de los trabajos, en función del estado legal de los terrenos, mediante convenios, acuerdos, cesión temporal de los terrenos a la Administración, ayudas o subvenciones o, en su caso, ejecución subsidiaria por la Administración. El establecimiento y disponibilidad de los medios de vigilancia y extinción necesarios para dar cobertura a toda la superficie forestal de la zona, con las previsiones para su financiación. La regulación de los usos que puedan dar lugar a riesgo de incendios forestales.

Conforme lo anterior en el año 2007 se inicio por parte de la Generalitat Valenciana el proceso de redacción de los planes de prevención de incendios forestales de demarcación de la Comunitat Valenciana, un trabajo largo y ambicioso dada la amplitud y complejidad del espacio forestal y que llegó a su término en 2014 con la finalización de la redacción del último plan de demarcación. Durante este periodo el contenido de los sucesivos planes se ha enriquecido y homogenizado, incorporando numerosos aspectos aportados durante el proceso de participación, hasta alcanzar en el caso de la demarcación de Llíria, punto final del proceso, el documento final que ahora se aprueba, siendo no obstante

pública al març de 2014 i enviat a la consideració de diferents entitats i a la totalitat de les entitats locals afectades.

El Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Demarcació Forestal de Llíria se centra en dos aspectes fonamentals. D'una banda, la disminució de la probabilitat que ocórrega un incendi per mitjà de la vigilància, la dissuasió i la conciliació d'interessos. I, d'una altra, la disminució de la perillositat de l'incendi forestal una vegada que s'ha produït, per mitjà de la construcció i manteniment d'infraestructures de prevenció que servisquen de suport a l'extinció (xarxa de camins, xarxa d'àrees tallafocs i xarxa de depòsits d'extinció).

L'àmbit d'actuació és la demarcació de Llíria, situada a la província de València. La demarcació està composta per les comarques del Camp de Morvedre, el Camp de Túria, la Foia de Buñol i l'Horta de València (l'Horta Nord, l'Horta Oest, l'Horta Sud i València). La superfície total de la demarcació és de 246.896,81 ha, de les quals 94.937,3 ha corresponen a terreny forestal (38,4 %). El 43,6 % del terreny forestal de la demarcació (41.422,2 ha) és gestionat per la Generalitat, la resta correspon a terrenys privats.

En l'àmbit de la demarcació es troben el Parc Natural de la Serra Calderona, el Parc Natural del Túria i el Parc Natural de l'Albufera.

La vocació del terreny forestal és fonamentalment ambiental i paisatgística, amb un alt ús recreatiu, a causa de la proximitat de l'àrea metropolitana de València.

Per tant, d'acord amb l'article 55.2 de la Llei 3/1993, Forestal de Comunitat Valenciana, i l'article 10 del Decret 9/2014, de 12 de juny, del president de la Generalitat, que assigna competències a la Conselleria de Governació i Justícia, vist que el pla complix el que disposa la legislació en la matèria i a proposta de la directora general de Prevenció, Extinció d'Incendis i Emergències, resolc:

Primer

Aprovar el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Demarcació Forestal de Llíria com a directriu tècnica en la matèria en l'àmbit de la demarcació forestal que engloba els termes municipals de: Almàssera, Benaguasil, Benavites, Benetússer, Benifairó de les Valls, Beniparrell, Benisanó, Bétera, Bonrepòs i Mirambell, Buñol, Burjassot, Canet d'En Berenguer, Casinos, Catarroja, Cheste, Chiva, Domeño, Dos Aguas, l'Eliana, Emperador, Estivella, Faura, Foios, Gátova, Gilet, Godella, Godelleta, Llíria, Llocnou de la Corona, Loriguilla, Macastre, Manises, Massalfassar, Massamagrell, Massanassa, Meliana, Mislata, Moncada, Museros, Nàquera, Olocau, Paiporta, Paterna, Petrés, Picanya, Picasent, la Pobla de Farnals, la Pobla de Vallbona, Puçol, el Puig de Santa Maria, Quart de les Valls, Quart de Poblet, Quartell, Rafelbunyol, Ribarroja de Túria, Rocafort, Sagunt, San Antonio de Benagéber, Sedaví, Segart, Serra, Siete Aguas, Silla, Tavernes Blanques, Torrent, Torres Torres, València, Vilamarxant, Vinalesa, Xirivella i Yátova, pertanyents a la província de València, el contingut i característiques de la qual s'arrepleguen en l'annex d'esta resolució.

Segon

Es facilita la directora general de Prevenció, Extinció d'Incendis i Emergències perquè, en l'àmbit de les seues competències, dicte les disposicions i adopte les mesures necessàries per al desplegament i foment del pla, tot això condicionat a la disponibilitat pressupostària anual.

Tercer

- Les disposicions que conté el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Demarcació Forestal de Llíria constitueixen la directriu tècnica superior en prevenció d'incendis forestals en l'àmbit definit en esta resolució, no tenen rang normatiu, són subsidiàries, per tant, en l'aplicació de la normativa general de prevenció d'incendis forestals.

- En les zones incloses en l'àmbit d'un parc natural, i en els aspectes en què pot donar-se contradicció, preval el marc legislatiu propi de cada parc, en concret el pla d'ordenació dels recursos naturals, el pla rector d'ús i gestió i el pla de prevenció d'incendis forestals.

fiel en su contenido y líneas básicas al que fue sometido a información pública en marzo de 2014, y remitido a su consideración a diferentes entidades y a la totalidad de las entidades locales afectadas.

El Plan de Prevención de Incendios Forestales de la Demarcación Forestal de Llíria se centra en dos aspectos fundamentales, por un lado la disminución de la probabilidad de que ocurra un incendio mediante la vigilancia, la disuasión y la conciliación de intereses; y por otra, la disminución de la peligrosidad del incendio forestal una vez que este se ha producido, mediante la construcción y mantenimiento de infraestructuras de prevención que sirvan de apoyo a la extinción (red de caminos, red de áreas cortafuegos y red de depósitos de extinción).

El ámbito de actuación es la demarcación de Llíria, situada en la provincia de Valencia. La demarcación está compuesta por las comarcas de El Camp de Morvedre, El Camp de Túria, La Hoya de Buñol y L'Horta-Valencia (l'Horta Nord, l'Horta Oest, l'Horta Sud y Valencia). La superficie total de la demarcación es de 246.896,81 ha de las que 94.937,3 ha corresponden a terreno forestal (38,4 %). El 43,6 % del terreno forestal de la demarcación (41.422,2 ha) se encuentra gestionado por la Generalitat, el resto corresponde a terrenos privados.

En el ámbito de la demarcación se encuentran el Parque Natural de la Sierra Calderona, el Parque Natural del Túria y el Parque Natural de l'Albufera.

La vocación del terreno forestal es fundamentalmente ambiental y paisajística, con un alto uso recreativo, debido a la proximidad del área metropolitana de Valencia.

Conforme con lo anterior, de acuerdo con el artículo 55.2 de la Ley 3/1993, Forestal de Comunitat Valenciana y el artículo 10 del Decreto 9/2014, de 12 de junio, del presidente de la Generalitat, que asigna competencias a la Consellería de Gobernación y Justicia, visto que el plan cumple con lo dispuesto en la legislación vigente en la materia y a propuesta de la directora general de Prevención, Extinción de Incendios y Emergencias, resuelvo:

Primero

Aprobar el Plan de Prevención de Incendios Forestales de la Demarcación Forestal de Llíria como directriz técnica en la materia en el ámbito de la demarcación forestal que engloba los términos municipales de: Almàssera, Benaguasil, Benavites, Benetússer, Benifairó de les Valls, Beniparrell, Benisanó, Bétera, Bonrepòs i Mirambell, Buñol, Burjassot, Canet d'En Berenguer, Casinos, Catarroja, Cheste, Chiva, Domeño, Dos Aguas, l'Eliana, Emperador, Estivella, Faura, Foios, Gátova, Gilet, Godella, Godelleta, Llíria, Llocnou de la Corona, Loriguilla, Macastre, Manises, Massalfassar, Massamagrell, Massanassa, Meliana, Mislata, Moncada, Museros, Nàquera, Olocau, Paiporta, Paterna, Petrés, Picanya, Picasent, la Pobla de Farnals, la Pobla de Vallbona, Puçol, el Puig de Santa Maria, Quart de les Valls, Quart de Poblet, Quartell, Rafelbunyol, Ribarroja de Túria, Rocafort, Sagunto, Sant Antonio de Benageber, Sedaví, Segart, Serra, Siete Aguas, Silla, Tavernes Blanques, Torrent, Torres Torres, Valencia, Vilamarxant, Vinalesa, Xirivella y Yátova, pertenecientes a la provincia de Valencia, cuyo contenido y características se recoge en el anexo de la presente resolución.

Segundo

Se facilita a la directora general de Prevención, Extinción de Incendios y Emergencias para que en el ámbito de sus competencias, pueda dictar las disposiciones y adoptar las medidas precisas para el desarrollo y fomento del plan, todo ello condicionado a la disponibilidad presupuestaria anual.

Tercero

- Las disposiciones contenidas en el Plan de Prevención de Incendios Forestales de la Demarcación Forestal de Llíria constituyen la directriz técnica superior en prevención de incendios forestales en el ámbito definido en la presente resolución, no teniendo rango normativo, siendo subsidiarias por tanto en su aplicación de la normativa general de prevención de incendios forestales.

- En aquellas zonas incluidas en el ámbito de un parque natural, y en aquellos aspectos en los que puede darse contradicción prevalecerá el marco legislativo propio de cada parque, en concreto el plan de ordenación de los recursos naturales, el plan rector de uso y gestión y el plan de prevención de incendios forestales.

Contra esta resolució, que entra en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*, les persones interessades poden interposar un recurs contencios administratiu, en el termini de dos mesos comptador a partir de l'endemà de la publicació, davant de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justicia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposen l'article 10 i concordants de la Llei reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Tot això no impedeix la interposició del recurs potestatiu de reposició, davant del conseller de Governació i Justícia, en el termini d'un mes des de l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*, d'acord amb el que disposen els articles 116 i 117 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Pla de defensa

Pel que fa a l'article 48 de la Llei 43/2003, de 21 de novembre, Forestal, este pla, juntament amb el que estableix la planificació general d'extinció d'incendis forestals en el seu àmbit territorial, té la consideració de pla de defensa.

Segona. Clàusula de no increment del gasto públic

L'aplicació i el posterior desplegament d'esta resolució no podran suposar cap increment de gasto en el pressupost consolidat de la Generalitat.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Única. Plans locals

Els plans locals de prevenció d'incendis forestals dels municipis inclosos en la demarcació forestal de Llíria que estiguin ja aprovats, s'han d'adaptar, en un termini de 6 mesos, al que disposa el pla de prevenció d'incendis de la demarcació.

València, 27 de febrer de 2015.– El conseller de Governació i Justícia: Luis Santamaría Ruiz.

ANNEX

Contingut i característiques del pla

El pla està estructurat en els blocs següents:

0. Continguts generals: glossari. Referències legislatives. Autors i col·laboradors.

1. Introducció.

2. Anàlisi històrica d'incendis: informe de l'anàlisi històrica. Gràfiques de la demarcació. Gràfiques comparatives província-demarcació. Annexos.

3. Anàlisi del risc d'incendis: metodologia del risc estadístic. Metodologia de la perillositat. Metodologia de la demanda de protecció. Metodologia de l'anàlisi del risc.

4. Pla de prevenció de causes: anàlisi i diagnòstic. Línies d'actuació. Annexos.

5. Pla de vigilància, detecció i dissuasió: memòria.

6. Pla d'infraestructures: memòria d'actuacions. Descripció de la xarxa d'àrees tallafocs. Descripció de la xarxa viària. Descripció de la xarxa hídrica específica. Descripció de la xarxa hídrica dús múltiple. Annexos.

7. Normes tècniques, instruccions i guies: vials. Punts d'aigua. Àrees tallafocs. Àrees tallafocs perimetrals de zones habitades, zones industrials, zones d'ús públic, instal·lacions de recreació, parcs eòlics i abocadors. Paellers. Cremes agrícoles. Construcció de cremadors agrícoles. Redacció de plans locals de prevenció d'incendis forestals. Redacció de plans de prevenció d'incendis forestals en espais naturals protegits diferents de parcs naturals. Redacció de plans locals de cremes. Redacció de plans d'ordenació de cremes prescrits. Projectes d'execució de cremes prescrits.

8. Informes municipals.

Contra la presente resolución que entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*, los interesados podrán interponer recurso contencioso administrativo en el plazo de dos meses, contados a partir del día siguiente a su publicación, ante la Sala de lo Contencioso Administrativo del Tribunal Superior de Justicia de la Comunitat Valenciana de conformidad con lo que dispone el artículo 10 y concordantes de la Ley reguladora de la jurisdicción contencioso administrativa.

Todo ello sin perjuicio de la interposición del recurso potestativo de reposición ante el conseller de Gobernación y Justicia, en el plazo de un mes desde el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*, de acuerdo con lo que disponen los artículos 116 y 117 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, modificada por la Ley 4/1999, de 13 de enero.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera. Plan de defensa

A efectos de lo establecido en el artículo 48 de la Ley 43/2003, de 21 de noviembre, de Montes, el presente plan juntamente con lo establecido en la planificación general de extinción de incendios forestales en su ámbito territorial tendrá la consideración de plan de defensa.

Segunda. Cláusula de no incremento del gasto público

La implementación y posterior desarrollo de esta resolución no podrá suponer un incremento de gasto en el presupuesto consolidado de la Generalitat.

DISPOSICIÓN TRANSITORIA

Única. Planes locales

Los planes locales de prevención de incendios forestales de los municipios incluidos en la demarcación forestal de Llíria que se encuentren ya aprobados a la fecha, deberán adaptarse en un plazo de 6 meses, a lo dispuesto en el plan de prevención de incendios de la demarcación.

Valencia, 27 de febrero de 2015.– El conseller de Gobernación y Justicia: Luis Santamaría Ruiz.

ANEXO

Contenido y características del plan

El Plan está estructurado en los bloques siguientes:

0. Contenidos generales: glosario. Referencias legislativas. Autores y colaboradores.

1. Introducción.

2. Análisis histórico de incendios: informe análisis histórico. Gráficas demarcación. Gráficas comparativa provincia-demarcación. Anexos.

3. Análisis del riesgo de incendios: metodología del riesgo estadístico. Metodología de la peligrosidad. Metodología de la demanda de protección. Metodología del análisis del riesgo.

4. Plan de prevención de causas: análisis y diagnóstico. Líneas de actuación. Anexos.

5. Plan de vigilancia, detección y disuasión: memoria.

6. Plan de infraestructuras: memoria de actuaciones. Descripción de la red de áreas cortafuegos. Descripción de la red viaria. Descripción de la red hidráulica específica. Descripción de la red hidráulica de uso múltiple. Anexos.

7. Normas técnicas, instrucciones y guías: viales. Puntos de agua. Áreas cortafuegos. Áreas cortafuegos perimetrales a zonas habitadas, zonas industriales, zonas de uso público, instalaciones de recreo, parques eólicos y vertederos. Paellers. Realización de quemas agrícolas. Construcción de quemadores agrícolas. Redacción de planes locales de prevención de incendios forestales. Redacción de planes de prevención de incendios forestales en espacios naturales protegidos distintos de Parques Naturales. Redacción de planes locales de quemas. Redacción de planes de ordenación de quemas prescritas. Proyectos de ejecución de quemas prescritas.

8. Informes municipales.

9. Programació econòmica i temporal.

10. Document de síntesi.

Així mateix, disposa d'una referència cartogràfica completa dels aspectes tractats en els blocs allistats.

Tots els documents que componen el pla, elaborats per a una major operativitat exclusivament en format digital, són accessibles a través de la pàgina web de la conselleria competent en prevenció d'incendis forestals.

Amb caràcter general, el pla té una vigència de 15 anys amb revisions ordinàries cada 5 anys.

9. Programación económica y temporal.

10. Documento síntesis.

Asimismo dispone de una referencia cartográfica completa de los diferentes aspectos tratados en los bloques anteriores.

Todos los documentos que componen el plan, elaborados para una mayor operatividad exclusivamente en formato digital, serán accesibles a través de la página web de la consellería competente en prevención de incendios forestales.

Con carácter general el plan tiene una vigencia de 15 años con revisiones ordinarias cada 5 años.